ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 69.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 27-го Августа — 1837 — *Wilno. Piątek. 27-go Sierpnia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 20-го Августа.

Высочайшею Грамотою, 16-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Станислава 2-й степени*, Ярославскій Губернскій Прокуроръ, Статскій Совѣтникъ *Будянскій.*

— Высочайшею Грамотою, 16-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Станислава 2-й степени*, Эстляндскій Губернскій Прокуроръ, Статскій Совѣтникъ *Риземанъ.*

— Аудиторъ Динабургскаго Ордонансъ-Гауза, 9-го класса *Шаховъ*, который во время разлитія рѣки Двины, съ 4-го на 5-е Апрѣля сего года, подвергая собственную жизнь свою опасности, спасъ отъ угрожавшей гибели три семейства, состоящія изъ 24-хъ душъ, большею частію малолѣтныхъ дѣтей, и потомъ безденежно раздавалъ разоренньмъ отъ наводненія собственный свой хлѣбъ, во вниманіе къ сему отличному человѣколюбивому подвигу, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Владиміра 4-й степени.* (*С. П.*)

— Иркутскій и Енисейскій Генералъ-Губернаторъ и Командующій войсками, въ Восточной Сибири расположенными, Генералъ-Лейтенантъ *Броневскій 1-й*, согласно прошенію его Всемилостивѣйше уволенъ отъ занимаемыхъ имъ должностей.

— Начальнику 5-го Округа Корпуса Жандармовъ Генералъ-Лейтенанту *Руперту*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Иркутскимъ и Енисейскимъ Генералъ-Губернаторомъ и Командующимъ войсками, въ Восточной Сибири расположенными, на томъ правѣ и съ тѣми преимуществами, какія присвоены были его Предмѣстнику.

— Члену Совѣта Министра Финансовъ, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику Графу *Кушелеву-Безбородко*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Директоромъ Департамента Государственнаго Казначейства.

— Чиновникъ особыхъ порученій при Главноначальствующемъ надъ Почтовымъ Департаментомъ, въ званіи Камергера, Коллежскій Совѣтникъ Александръ *Всеволожскій*, Всемилостивѣйше пожалованъ въ Церемоніймейстеры Двора Его Императорскаго Величества.

— Совѣтнику Гродненскаго Губернскаго Правленія 5-го класса *Анисимову* повелѣно быть предсѣдателемъ тамошней Палаты Уголовнаго Суда.

— Состоящему при Аудиторіатскомъ Департаментѣ Военнаго Министерства 5-го класса *Марченкѣ*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Вице-Директоромъ сего Департамента. (*Спб. В.*)

— Въ Именномъ Его Императорскаго Величества Высочайшемъ Указѣ, данномъ Правительствующему Сенату въ 29 день минувшаго Іюня, за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, изображено: „Снисходя на всеподданнѣйшее прошеніе Шефа Жандармовъ, командующаго Нашею Главною квартирою, Нашего Генералъ-Адъютанта, Генерала отъ Кавалеріи Графа Александра *Бенкендорфа*, Всемилостивѣйше дозволяемъ все принадлежащее ему и-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 20-go Sierpnia.

Przez Naywyższy Dyplomat, 16 Lipca, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem *Orderu Sw. Stanisława 2-go stopnia*, Jarosławski Gubernialny Prokuror, Radźca Stanu *Budiański.*

— Przez Naywyższy Dyplomat, 16-go Lipca, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem *Orderu Sw. Stanisława 2-go stopnia*, Estoński Gubernialny Prokuror Radźca Stanu *Riseman.*

— Audytor Dyneburskiego Ordynans-Hauzu, 9-tey klassy *Szachow*, który w czasie wylewu rzeki Dźwiny, z dnia 4-go na 5-ty Kwietnia r. ter., narażając własne życie na niebezpieczeństwo, uratował od grożącey zguby trzy rodziny, z 24-ch osób złożone, po większey części małoletnich dzieci, a potém rozdawał darmo zniszczonym przez powódź własne swe zboże, ze względu na ten odznaczający się czyn ludzkości, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem *Orderu Sw. Włodzimierza 4-go stopnia.* (*P. P.*)

— Irkucki i Jenisseyski Jenerał-Gubernator i Dowodzący woyskami w Syberyi Wschodniey rozłożonemi, Jenerał-Porucznik *Broniewski 1-szy*, na własną prośbę, Nayłaskawiey uwolniony od zaymowanych przezeń obowiązków.

— Naczelnikowi 5-go Okręgu Korpusu Zandarmow, Jenerał-Porucznikowi *Rupertowi*, Nayłaskawiey rozkazano bydź Irkuckim i Jenisseyskim Jenerał-Gubernatorem i Dowodzącym woyskami, w Syberyi Wschodniey rozłożonemi, z tém prawem i z temi prerogatywami, jakie były nadane jego poprzednikowi.

— Członkowi Rady Ministra Skarbu, Rzeczywistemu Radźcy Stanu Hrabi *Kuszelewu-Bezborodko*, Nayłaskawiey rozkazano bydź Dyrektorem Departamentu Podskarbstwa Państwa.

— Urzędnik do szczególnych poleceń przy Głównozarządzającym Pocztowym Departamentem, Szambelan, Radźca Kollegialny Alexander *Wsewołożski*, Nayłaskawiey mianowany Mistrzem Obrzędów Dworu Jego Cesarskiey Mości.

— Radźcy Grodzieńskiego Rządu Gubernialnego, 5-ey klassy *Anisimowu*, rozkazano bydź Prezydentem tameczney Izby Kryminalnego Sądu.

— Zostającemu przy Audytoryackim Departamencie Ministeryum Woyny, 5-tey klassy *Marczenkowu*, Nayłaskawiey rozkazano bydź Vice-Dyrektorem tego Departamentu. (*G. S. P.*)

— W Imiennym Jego Cesarskiey Mości Naywyższym Ukazie, danym Rządzącemu Senatowi 29-go zeszłego Czerwca, z Własnoręcznym Nayjaśnieyszego Pana podpisem, wyrażono: „Przychylając się do nayuniżeńszey prośby Szefa Żandarmów, Dowodzącego Główną Naszą kwaterą, Naszego Jenerał-Adjutanta, Jenerała Kawaleryi Hrabiego Alexandra *Benckendorffa*, Nayłaskawiey dozwalamy cały należący do niego majątek rodowy i dobrze nabyty, po jego śmierci, zostawić w dożу-

мѣнїе родовое и благопрїобрѣтенное, послѣ его смерти, оставить въ пожизненное владѣнїе его супруги Графини Елисаветы *Бенкендорфъ*.

— Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣнїе въ Общемъ Собранїи Государственнаго Совѣта, о составѣ Уѣздныхъ Рекрутскихъ Присутствїй,— Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить.

За Предсѣдателя Государственнаго Совѣта (подписалъ): *Графъ Литта*.

22 Іюня 1837.

Мнѣнїя Государственнаго Совѣта.

I.

Выписано изъ Журнала Общаго Собранїя 24 Мая 1837 г.

Государственный Совѣтъ въ Общемъ Собранїи при разсмотрѣнїи дѣла, по вопросамъ, возникшимъ въ теченїи рекрутскаго набора 1836 года, обратилъ, по объясненїямъ Министра Внутреннихъ Дѣлъ, вниманїе на составъ учреждаемыхъ при наборѣ рекрутъ Присутствїй. По уставу о повинностяхъ, ст. 146, 147 и 148-й, Губернское Рекрутское Присутствїе составляется подъ предсѣдательствомъ Вице-Губернатора, изъ уѣздныхъ же, первое присутствїе подъ предсѣдательствомъ Губернскаго Предводителя Дворянства, а второе и прочїя подъ предсѣдательствомъ Уѣздныхъ Дворянскихъ Предводителей. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, считаетъ неудобнымъ Губернскому Предводителю предсѣдательствовать въ Уѣздномъ Присутствїи, во первыхъ потому, что ему, какъ представителю всего Дворянства Губернїи, полезнѣе находиться во время набора въ Губернскомъ городѣ, для содѣйствїя, по своей части, всѣмъ Рекрутскимъ Присутствїямъ, и во вторыхъ потому, что предсѣдательствуя въ одномъ изъ Уѣздныхъ Присутствїй, онъ въ семъ случаѣ занимаетъ низшую степень противъ Вице-Губернатора, тогда какъ въ прочихъ отношенїяхъ, онъ есть старшїй въ сравненїи съ нимъ чиновникъ.

Признавая замѣчанїя сїи уважительными, Государственный Совѣтъ *положилъ*: составлять на будущее время первое Уѣздное Присутствїе, подобно прочимъ, подъ предсѣдательствомъ Уѣзднаго Предводителя или того уѣзда, въ которомъ оно учреждено, или котораго либо изъ ближайшихъ приписныхъ къ нему по производству набора.

Подлинное мнѣнїе въ журналахъ подписано Предсѣдателями и Членами.

II.

Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Экономїи и въ Общемъ Собранїи, при разсмотрѣнїи внесенныхъ Министрами Финансовъ и Внутреннихъ Дѣлъ предположенїй о привиллегїяхъ на устройство пароходства по нѣкоторымъ рѣкамъ, встрѣтилъ вопросъ: какъ поступать въ тѣхъ случаяхъ, когда на одинъ и тотъ же предметъ и въ одно и тоже время будетъ испрашиваема привиллегїя разными лицами?

Въ существующихъ законахъ вопросъ сей прямо не разрѣшается, ибо хотя въ нихъ и содержатся о семъ два, различныя между собою, правила; но одно изъ сихъ правилъ относится исключительно до новыхъ изобрѣтенїй и открытїй въ искусствахъ, мануфактурахъ и ремеслахъ, а другое до предпрїятїй, приводимыхъ лишь въ дѣйствїе посредствомъ компанїи на акцїяхъ (ст. 99 Прод. къ Св. постан. о фабр. завод. и ремесл. промышленности и ст. 52 и 54 Положенїя о Комп. на акц. 6 Декабр 1836 г.).

Въ первомъ случаѣ законъ вовсе воспрещаетъ выдавать привиллегїю, исключая, когда одинъ изъ просителей докажетъ судомъ что другой у него похитилъ изобрѣтенїе; а во второмъ, предписывая прилагать чертежи и планы, когда безъ нихъ проектъ не представляетъ достаточной ясности, онъ требуетъ исполненїя слѣдующаго правила: „Если по одному и тому же предмету и въ одно и тоже время представлены будутъ просьбы отъ разныхъ лицъ, желающихъ учредить компанїи для одного и того же предпрїятїя, и если испрашивать будутъ особыхъ преимуществъ или исключительной привиллегїи, то, по разсмотрѣнїи ихъ проектовъ, дается дальнѣйшїй ходъ тому, который будетъ признанъ удобнѣйшимъ и обѣщающимъ наиболѣе выгодъ общихъ. Но если въ предположенїяхъ нѣтъ существенной разности, то на учрежденїе компанїи предоставляется право тому, который первый подалъ просьбу.

Государственный Совѣтъ, обратясь къ самой цѣли вышеприведеннаго (изъ Закона о комп. на акц.) правила и принявъ въ соображенїе, что постановленїемъ онаго Правительство желало съ одной стороны охранить частные капиталы отъ ущерба, устремляя ихъ на предпрїятїя токмо удобнѣйшїя къ исполненїю, а съ другой устранить нѣкоторымъ образомъ преграду, которую условїе старшинства просьбы, можетъ противополагать иногда предпрїятїю бо-

wotniém władaniu jego żony Hrabiny Elżbiety *Benckendorff*."

— Jego Cesarska Mość nastałą opinią na Powszechném Zebraniu Rady Państwa, o składzie Powiatowych Urzędów Rekruckich,— Natwyżey raczył utwierdzić i rozkazał wypełnić.

Za Prezydenta Rady Państwa (podpisał): Hrabia *Litta*.

22 Czerwca 1837 r.

Opinie Rady Państwa.

I.

Wypisano z Żurnału Powszechnego Zebrania 24-go Maja 1837 r.

Rada Państwa na Powszechném Zebraniu przy rozpatrzeniu sprawy, względem zapytania, wynikłego w ciągu naboru rekruckiego w roku 1836, po objaśnieniach Ministra Spraw Wewnętrznych zwróciła uwagę na skład urządzonych przy naborze rekruckim Urzędów. Podług Ustawy o powinnościach, art. 146, 147 i 148-go, Gubernialny Urząd Rekrucki składa się pod Prezydencyą Vice-Gubernatora, a z powiatowych, pierwszy urząd zostaje pod prezydencyą Gubernialnego Marszałka Dworzaństwa, a drugi i dalsze pod prezydencyą Powiatowych Marszałków Dworzaństwa. Minister Spraw Wewnętrznych, uważa rzeczą niedogodną Gubernialnemu Marszałkowi Dworzaństwa prezydować w urzędzie powiatowym, naprzód: dla tego, że mu, jako reprezentantowi całego Dworzaństwa Gubernii, pożyteczniey jest znaydować się w czasie naboru w mieście Gubernialném, dla pomagania, w swey części, wszystkim urzędom rekruckim, i powtóre: dla tego, iż prezydując w jednym z Urzędów Powiatowych, zaymuje w tym razie niższy stopień w porównaniu do Vice-Gubernatora, wówczas, kiedy w innych stosunkach, jest on starszym w porównaniu z nim urzędnikiem.

Uznając uwagi te za ważne, Rada Państwa *postanowiła*: składać na czas przyszły pierwszy Urząd Powiatowy, podobnie, jak inne, pod prezydencyą Powiatowego Marszałka Dworzaństwa, albo Powiatu tego, w którym on jest urządzony, albo którégokolwiek z bliższych do niego przyłączonych dla uskutecznienia naboru.

Autentyk opinii w żurnałach podpisali Prezydenci i Członkowie.

II.

Rada Państwa na Departamencie Praw i na Powszechném Zebraniu, przy rozpatrzeniu podanych przez Ministra Skarbu i Spraw Wewnętrznych projektów o przywilejach na zaprowadzenie żeglugi parowey na niektórych rzekach, napotkała zapytanie: jak postępować w tych zdarzeniach, kiedy na jeden i tenże przedmiot, tudzież o jednym i tymże czasie będzie proszony przywiley przez różne osoby?

W prawach istnieiących zapytanie to prosto nie rozstrzyga się: chociaż bowiem zawierają się w nich o tém dwa, różniące się między sobą prawidła; ale jedno z tych prawideł odnosi się wyłącznie do nowych wynalazków i odkryć w sztukach, rękodziełach i rzemiosłach, a drugie do przedsięwzięć, przyprowadzanych do skutku tylko przez pośrednictwo kompanii na akcyach (art. 99 Dalszego ciągu postanowień o fabrykach, zakładach i przemyśle rzemieślniczym i art. 52 i 54 Ustawy o kompaniach akcyynych 6 Grudnia 1836 r.)

W zdarzeniu pierwszém prawo całkiem zabrania wydawać przywiley, oprócz, jeżeli jeden z prosicieli dowiedzie sądownie, że drugi przywłaszczył wynalazek do niego należący; a w drugiém, przepisując załączać abrysy i plany, jeżeli bez nich projekt nie przedstawia dostateczney jasności, potrzebuje on wypełnienia prawidła następującego: „Jeżeli w jednym i tymże przedmiocie, oraz w jednym i tymże czasie podane będą prośby przez różne osoby, życzące zawiązać kompanią na jeden i tenże sam przedmiot, i jeżeli będą prosiły o osobne prerogatywy, albo wyłączne przywileje, wówczas, po rozpatrzeniu ich projektów, ma się dawać dalszy tok temu, który będzie uznany dogodnieyszym i naywięcey obiecującym korzyści powszechnych. Ale, jeżeli w projektach istotney różnicy niema, tedy na zawiązanie kompanii daje się prawo temu, który pierwszy podał prośbę.

Rada Państwa, zapatrując się na sam cel wyżey przytoczonego (z Prawa o komp. akcyynych) prawidła, i mając na względzie, że przez postanowienie tego prawidła, Rząd chciał z jedney strony zabezpieczyć prywatne kapitały od strat, zwracając je na przedsięwzięcia tylko łatwieysze do wykonania, a z drugiey uchylić niejakim sposobem przeszkodę, którą warunek starszeństwa prośby, może niekiedy stawić przeciwko przedsięwzięciu pożytecznieyszemu i pewnieyszemu, ale późniey

лѣе полезному и болѣе благонадежному, но позднѣе заявленному, призналъ, что хотя означенное правило и относится лишь до компаній на акціяхъ, но въ тѣхъ же видахъ попечительности Правительства, правило сіе не можетъ быть чуждо и для такихъ предпріятій, кои совершаются или собственными способами учредителей или посредствомъ складочнаго капитала Членовъ товарищества, и вслѣдствіе того *положилъ*: для устраненія на будущее время всякихъ недоразумѣній, силу и дѣйствіе правила, содержащагося въ ст. 52 и 54 положенія о компаніяхъ на акціяхъ, Высочайше утвержденнаго 6 Декабря 1836 года, распространить въ равной мѣрѣ и на предпріятія, совершаемыя какъ собственными способами учредителей, такъ и посредствомъ складочнаго капитала товарищей.

Мнѣніе сіе Высочайше утверждено 3-го числа минувшаго Іюля. (*С. В.*)

III.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

Въ Петергофѣ, 18-го Іюня 1837 года. *„Быть по сему.“*

Правила объ установленіи семейныхъ рекрутскихъ очередей на числѣ работниковъ. *)

1) Въ каждомъ податномъ обществѣ городскихъ и сельскихъ свободныхъ обывателей лица, въ сказкахъ послѣдней (нынѣ осьмой) ревизіи подъ однимъ нумеромъ записанныя, считаются за одно семейство (Уст. пов. ст. 120), хотя бы они жили и въ разныхъ домахъ или дворахъ, доколѣ не раздѣлятся установленнымъ порядкомъ (тамъ же ст. 121).

(Къ Уст. пов. въ замѣнъ ст. 91).

2) Всякой раздѣлъ семейства, произведенный безъ разрѣшенія Казенной Палаты, считается самовольнымъ и недѣйствительнымъ. Сего раздѣла никогда ни въ какое уваженіе не принимать, но всѣ такимъ образомъ отдѣлившіяся части семейства считать по прежнему за одно семейство, какъ по отправленію повинностей рекрутской, земскихъ, общихъ и частныхъ, натуральныхъ и денежныхъ, такъ и по платежу податей подушныхъ или иныхъ, и, въ случаѣ поступленія въ рекруты или другой убыли работниковъ въ которой либо части, заставлять другія части не только сообща платить всѣ подати и отправлять повинности, но и доставлять пропитаніе и другія пособія членамъ ея точно такъ, какъ бы никакого раздѣла въ семействѣ не было, за чѣмъ строжайше наблюдать какъ самимъ обществамъ, такъ и Начальствамъ ихъ.

(Къ Уст. пов. въ замѣнъ ст. 92.)

3) Раздѣлъ семейства разрѣшается Казенною Палатою не иначе, какъ по правиламъ, въ статьѣ 110-й Устава повинностей изображеннымъ. Раздѣленное по дозволенію Палаты семейство ставится и въ учетѣ очередей раздѣленнымъ, но оно сохраняетъ свой нумеръ, подъ коимъ состояло въ ревизскихъ сказкахъ, съ тѣмъ различіемъ, что одна часть его означается особою буквою *а*, а другая буквою *б*, и такъ далѣе, напримѣръ нумеръ по ревизіи 65-й, для одной части будетъ 65 *а*, для другой 65 *б*.

(Къ Уст. пов. въ замѣнъ ст. 93.)

4) Рекрутская очередь каждаго семейства опредѣляется наличнымъ числомъ работниковъ изъ тѣхъ лицъ мужескаго пола, кои записаны въ немъ при ревизіи, или послѣ ревизіи установленнымъ порядкомъ къ нему присоединились, и потомъ изъ семейства сего не выбыли, и имѣютъ отъ роду не менѣе восьмнадцати и не болѣе шестидесяти лѣтъ. Не считаются въ числѣ работниковъ: кто совершенно слѣпъ на оба глаза; у кого вовсе нѣтъ которой либо руки или ноги; у кого обѣ руки, или обѣ ноги лишились всякаго дѣйствія.

(Къ Уст. пов. въ замѣнъ ст. 94).

5) Первой очереди въ участкѣ подлежатъ тѣ семейства, изъ коихъ въ каждомъ наличное число работниковъ есть самое большее, второй — въ коихъ оно менѣе, третьей — въ коихъ оно еще менѣе, и такъ далѣе, до тѣхъ семействъ, въ коихъ работниковъ не болѣе, какъ по два.

(Къ Уст. пов. въ замѣнъ ст. 95).

6) Если въ семействѣ есть два наличные работника, но работники сіи суть: или отецъ съ сыномъ, или дѣдъ съ внукомъ, или дядя съ племянникомъ, то считать сіе семейство въ очередяхъ съ тѣми, въ коихъ не болѣе какъ по одному работнику, (ниже, пр. 7).

(Къ Уст. пов. въ замѣнъ ст. 96).

7) Семейства, въ коихъ считается наличныхъ работниковъ не болѣе, какъ по одному, изъемлются изъ очереди рекрутской; но если число семействъ сего разряда въ участкѣ составляетъ противу прочихъ семействъ не менѣе трети: то съ разрѣшенія

*) Смот. Указъ Лит. Вѣст. N. 67 стр. 542.

zajawionemu, uznała, że chociaż pomienione prawidło stosuje się tylko do kompaniy na akcyach, ale w tychże widokach pieczołowitości Rządu, prawidło to nie może bydź obcém, i dla takich przedsięwzięć, które spełniają się albo przez własne środki założycieli, albo za pośrednictwem kapitału składkowego Członków towarzystwa, i na skutek tego *postanowiła*: dla uchylenia na czas przyszły wszelkich niewyrozumień, moc i skutek prawidła, objętego w art. 52 i 54 Ustawy o kompaniach akcyynych, Naywyżey utwierdzoney 6-go Grudnia 1836 roku, rozciągnąć w równey mierze i na przedsięwzięcia, przyprowadzane do skutku tak własnemi środkami założycieli, jako i za pośrednictwem składkowego kapitału towarzyszów.

Opinią tę Naywyżey utwierdzono dnia 3-go zeszłego Lipca. (*G. S.*)

III.

Na autentyku Własną Jego Cesarskiey Mości ręką napisano:

W Peterhoffie, 18-go Czerwca 1837 roku. *„Ma bydź podług tego.“*

Prawidła o ustanowieniu familiynych rekruckich kolei z liczby robotników. *)

1) W każdey gminie podatkowey mieskich i wieyskich wolnych obywateli osoby, w skazkach ostatniego (teraz ósmego) popisu ludności pod jednym numerem zapisane, uważają się za jednę rodzinę (Ustawa powinności art. 120), chociażby one mieszkały i nie w jednych domach albo dworach, dopóki się nie rozdzielą porządkiem ustanowionym (tamże art. 121).

(Do Ustawy powinności na odmianę art. 91).

2) Wszelki rozdział familii, bez zezwolenia Izby Skarbowey uskuteczniony, uważa się za samowolny i nie ważny. Tego rozdziału nigdy do żadney uwagi nie przyymować, ale wszystkie tym sposobem oddzielone części familii uważać, jak przedtém, za jednę rodzinę, tak co do odbywania powinności rekruckiey, ziemskich, gminnych i częściowych, naturalnych i pieniężnych, jako i co do płacenia podatków podusznych albo innych, i, w razie weyścia w rekruty albo innego ubytku robotników w któreykolwiek części, zmuszać inne części, nie tylko wspólnie płacić wszystkie podatki i odbywać powinności, ale też dostarczać wyżywienie i inne pomoce jey członkom zupełnie tak, jakby żadnego rozdziału w familii nie było, czego nayściśley mają postrzegać tak sama gmina, jako i iey Zwierzchność.

(Do Ust. pow. na odmianę art. 92).

3) Rozdział familii dozwala się przez Izbę Skarbową nie inaczey, jak podług prawideł, w art. 110 Ustawy powinności objętych. Rozdzielona za dozwoleniem Izby Skarbowey rodzina ma się uważać i co do policzenia kolei za rozdzieloną, ale zachowuje swóy numer, pod którym była w zapisach rewizyynych, z tą różnicą, iż jedna jey część oznacza się osobną literą *a*, a druga literą *b*, i tak daley, naprzykład numer rewizyyny jest 65-ty, dla jedney części będzie 65 *a*, dla drugiey 65 *b*.

(Do Ustawy pow. na odmianę art. 93).

4) Koley rekrucka każdey rodziny oznacza się przez obecną liczbę robotników z tych osób płci męzkiey, które są zapisane w niey przy rewizyi, albo po rewizyi porządkiem ustanowionym do niey się przyłączyły, a potém z tey rodziny nie wybyły, i od urodzenia mają nie mniey nad ośmnaście i nie więcey nad sześćdziesiąt lat. Nie policzają się do liczby robotników: kto zupełnie jest ślepy na obie oczy; u którego niema wcale któreykolwiek ręki albo nogi; u którego obie ręce, albo obie nogi pozbawione są wszelkiego władania.

(Do Ustawy pow. na odmianę art. 94).

5) Pierwszey kolei w ucząstku podlegają te rodziny, z których w każdym obecna liczba robotników jest naywiększa, drugiey — w których liczba jest mnieysza, trzeciey — w których jeszcze jest mnieysza, i tak daley, do tych rodzin, w których liczba robotników jest nie większa nad dwóch.

(Do Ustawy pow. na odmianę art. 95).

6) Jeżeli w rodzinie znayduje się dwóch obecnych robotników, ale robotnikami temi są: albo oyciec z synem, albo dziad z wnukiem, albo wuy lub stryy z synowcem lub siostrzanem, w ówczas liczyć tę rodzinę w kolei z temi, w których nie ma więcey, jak po jednym robotniku. (niżey, pr. 7).

(Do Ustawy pow. na odmianę art. 96).

7) Rodziny, w których liczy się obecnych robotników nie więcey, jak po jednym, wyymują się od rekruckiey kolei; ale jeżeli liczba rodzin tego rzędu w ucząstku stanowi w porównaniu do innych rodzin nie mniey od części trzeciey: tedy z dozwolenia należytych

*) Patrz Ukaz Kur. Lit. N. 67 str. 542.

подлежащихъ Министерствъ, соединять ихъ въ особый рекрутскiй участокъ и брать съ нихъ рекрутъ по жеребью.

(Къ Уст. пов. въ замѣнъ ст. 97).

8) Всякое семейство, въ коемъ наличныхъ работниковъ болѣе четырехъ, поставивши одного рекрута въ порядкѣ, выше опредѣленномъ, даетъ чрезъ нѣкоторое время втораго, а если имѣетъ болѣе семи работниковъ, то даетъ и третьяго рекрута, прежде, нежели очередь дойдетъ въ томъ же участкѣ до семействъ малорабочихъ, а именно: многорабочее семейство даетъ втораго рекрута тогда, когда очередь доходитъ до такихъ семействъ, изъ коихъ каждое по числу работниковъ равняется половинѣ его, и третьяго рекрута даетъ тогда, когда очередь доходитъ до такихъ семействъ, изъ коихъ каждое по числу работниковъ равно трети его работниковъ. Изъ сего слѣдуетъ:

а) Что семейство, въ коемъ десять работниковъ, даетъ втораго рекрута тогда, когда поставили по первому рекруту всѣ семейства имѣющiя по девяти, восьми, семи и шести работниковъ, а третьяго даетъ тогда, когда поставили по рекруту всѣ имѣющiя по три работника.

б) Что семейство, имѣющее девять работниковъ, даетъ втораго рекрута тогда, когда поставили по первому рекруту всѣ имѣющiя по пяти работниковъ, а третьяго тогда, когда поставили по рекруту всѣ имѣющiя по три работника, и дали уже по третьему рекруту всѣ семейства, имѣющiя по десяти работниковъ.

в) Что семейство, имѣющее восемь работниковъ, даетъ втораго рекрута тогда, когда поставили по первому рекруту всѣ имѣющiя по пяти работниковъ, а имѣющiя по девяти работниковъ, дали уже по второму рекруту; третьяго же тогда, когда поставили по рекруту имѣющiя по два работника.

г) Что семейство, имѣющее семь работниковъ, даетъ втораго рекрута тогда, когда поставили по рекруту всѣ имѣющiя по четыре работника.

д) Что семейство, имѣющее шесть работниковъ, даетъ втораго работника тогда, когда поставили по рекруту всѣ имѣющiя по три работника, и дали уже по третьему рекруту имѣющiя по девяти работниковъ.

е) Что семейство, имѣющее пять работниковъ, даетъ втораго рекрута тогда, когда поставили по рекруту всѣ имѣющiя по три работника, и дали уже по второму рекруту всѣ имѣющiя по шести работниковъ.

(Къ Уст. пов. въ замѣнъ ст. 98).

(*Окончанiе впредь.*)

— Намъ пишутъ изъ Бѣлостока, отъ 31-го Iюля, что тамъ образовалась теперь, съ вѣдома мѣстнаго начальства, *библiотека для чтенiя*, составленная изъ однихъ Русскихъ книгъ. Публика здѣшняя, понимающая вполнѣ образованiе и всегда ревнующая о благѣ общемъ, съ живымъ удовольствiемъ приняла участiе въ этомъ предпрiятiи, и въ короткое время была собрана значительная сумма денегъ для выписки лучшихъ книгъ. Первоначальное это заведенiе, какъ обѣщаетъ публика, будетъ и впередъ поддерживаться дополненiями. Книги, по прочтенiи всѣми членами, составятъ собственность Гимназiи, однако же будутъ и въ послѣдствiи отпускаемы, по желанiю, публикѣ.

— Заимствуемъ изъ *Journal de St. Pétersbourg* слѣдующее любопытное письмо изъ Скулянъ, отъ 15-го Iюля: „Ученая коммиссiя, предсѣдательствуемая самимъ А. Н. Демидовымъ, прибыла къ нашему карантину, и въ скоромъ времени отправится въ Одессу. Коммиссiя эта, выѣхавъ изъ Вѣны, дней за двадцать предъ симъ, спустилась по Дунаю, чрезъ Венгрiю и Трансильванiю, до Журжева, откуда отправилась въ Бухарестъ и Яссы, разсмотрѣвъ оба Княжества, Валахiю и Молдавiю, въ которыхъ удостоилась самаго лестнаго прiема. Коммиссiя состоитъ изъ пяти членовъ: Г-на *Гоута*, прiятеля и сотрудника Мальте-Бруна, и заступившаго его мѣсто; ему поручена геологiя, статистика и географiя; Доктора *Левелье*, Парижскаго факультета, ботаника и медика при коммиссiи; Г-на *Руссо*, естествоиспытателя, Адъюнкта Г-на *Валансiена*, Профессора Парижскаго музея; Г-на *Раффе*, живописца, достойнаго ученика знаменитаго *Шарле*, и Г-на *Сенсона*, которому поручено составленiе ежедневныхъ путевыхъ записокъ; онъ извѣстенъ описанiемъ плаванiя *Астролябiи*, подъ командою Капитана *Дюмонъ-Дюрвиля*, прiятель А. Н. Демидова. Г. Виконтъ *Дюпонсо*, сопутствуетъ экспедицiи и производитъ физическiя наблюденiя. По выдержанiи карантина, коммиссiя отправится черезъ Одессу въ Крымъ, и по осмотрѣ сего полуострова и береговъ

Ministeryow, łączyć je do osobnego ucząstka i brać z nich rekrutow losem.

(Do Ustawy pow. na odmianę art. 97).

8) Każda rodzina, w którey obecnych robotników więcey jest nad czterech, dawszy jednego rekruta w porządku wyżey opisanym, daje przez niejaki czas drugiego, a jeżeli ma więcey nad siedmiu robotników, tedy daje i trzeciego rekruta, pierwiey, nim dóydzie koley w tymże ucząstku do rodzin mało robotników mających, a mianowicie: rodzina wielorobotnicza daje drugiego rekruta w ówczas, kiedy koley przychodzi na takie rodziny, z których każda co do liczby robotników równa się jey połowie, a trzeciego rekruta daje w ówczas, kiedy koley przychodzi na takie rodziny, z których każda co do liczby robotników równa jest trzeciey części jey robotników. Ztąd wypada:

a) Że rodzina, w którey jest dziesięciu robotników, daje drugiego rekruta w ówczas, kiedy dały po pierwszym rekrucie wszystkie rodziny, mające po dziewięciu, ośmiu, siedmiu i sześciu robotników, a trzeciego daje w ówczas, kiedy dały po jednym rekrucie wszystkie mające po trzech robotników.

b) Że rodzina, dziewięciu robotników mająca, daje drugiego rekruta w ówczas, kiedy dały po pierwszym rekrucie wszystkie, mające po pięciu robotników, a trzeciego w ówczas, kiedy dały po jednym rekrucie wszystkie mające po trzech robotników, i dały już po trzecim rekrucie wszystkie rodziny, po dziesięciu robotników mające.

c) Że rodzina, ośmiu robotnikow mająca, daje drugiego rekruta w ówczas, kiedy dały po pierwszym rekrucie wszystkie mające po pięciu robotników, a mające po dziewięciu robotników, dały już po drugim rekrucie; trzeciego zaś w ówczas, kiedy dały po jednym rekrucie mające po dwóch robotników.

d) Że rodzina, siedmiu robotnikow mająca, daje drugiego rekruta w ówczas, kiedy dały po rekrucie wszystkie mające po czterech robotnikow.

e) Że rodzina, sześciu robotnikow mająca, daje drugiego rekruta w ówczas, kiedy dały po rekrucie wszystkie mające po trzech robotnikow, i dały już po trzecim rekrucie mające po dziewięciu robotnikow.

f) Że rodzina, pięciu robotnikow mająca, daje drugiego rekruta w ówczas, kiedy dały po rekrucie wszystkie po trzech robotnikow mające, i dały już po drugim rekrucie wszystkie po sześciu robotnikow mające.

(Do Ust. pow. na odmianę art. 98).

(*Dokończenie nastąpi*).

— Donoszą nam z Białego Stoku, pod dniem 31-m Lipca, że tam założona teraz została z wiedzy mieyscowey Zwierzchności, *Biblioteka do czytania*, składająca się z samych książek rossyyskich. Tuteysza publiczność, szacująca należycie oświecenie i zawsze gorliwa o dobro powszechne, z naywiększém ukontentowaniem przyjęła udział w tém przedsięwzięciu i w krótkim czasie została zebrana znaczna summa pieniędzy na zakupienie dobrych dzieł. Pierwszy ten zakład, jak publiczność obiecuje, będzie się i nadal utrzymywał przez dopełnienia. Książki, po przeczytaniu przez wszystkich Członków, będą własnością Gimnazyum, jednakże i w czasie poźnieyszym, będą podług żądania udzielane publiczności. (*P. P.*)

— W *Journal de St. Petersbourg* czytamy następujący list ciekawy, pisany ze Skulan pod dniem 15-m Lipca: „Uczona Kommissya, w którey prezyduje sam A. N. Demidow, przybyła do naszey kwarantanny, i w krótkim czasie uda się do Odessy. Kommissya, wyjechawszy z Wiednia, przed dwudziestą dniami, spuściła się Dunajem, przez Węgry i ziemię Siedmiogrodzką, do Żurżewa, zkąd wyjechała do Bukarestu i Jass, po obeyrzeniu obu Xięztw, Wołoszczyzny i Multan, w których jak naylepszego doznała przyjęcia. Kommissya składa się z pięciu członków: P. *Hout*, przyjaciela i spółpracownika Malte-Bruna, który oraz zastąpił jego mieysce; poruczona mu jest geologia, statystyka i jeografia; doktora *Léveille*, Paryzkiego fakultetu, botanika i medyka przy Kommissyi; P. *Rousseau*, naturalisty, Adjunkta P. *Valencienne*, Professora Muzeum Paryzkiego; P. *Raffet*, malarza, godnego ucznia znakomitego *Charlet*; i P. *Sainson*, któremu polecono utrzymywanie codziennych zapisow podróży; ten ostatni, znany z opisu żeglugi okrętu *Astrolabe*, pod dowództwem Kapitana *Dumont d'Urville*, przyjaciel A. N. Demidowa. P. Vice-Hrabia *Duponceau*, towarzyszy tey wyprawie i czyni postrzeżenia fizyczne. Po odbyciu kwarantanny, Kommissya uda się przez Odessę do Krymu, i po obeyrzeniu tego Półwyspu i brzegów Morza Azowskiego, przyłączy się do wyprawy Inżynierów, znaydującey się teraz na brzegach Donu i Dońca, rozpatru-

Азовскаго Моря, присоединится къ экспедиціи инженеровъ, находящейся нынѣ на берегахъ Дона и Донца, и разсматривающей копи каменнаго угля, по порученію А. Н. Демидова, подъ управленіемъ Г-на *Леплея*, одного изъ лучшихъ французскихъ горныхъ инженеровъ. Всеобщія желанія совершеннаго успѣха сопровождаютъ полезные труды, на которые посвящаетъ А. Н. Демидовъ свой досугъ и значительныя суммы; надѣемся, что они придадутъ новыя силы промышлености этой полосы нашего отечества."

— Пароходъ *Наслѣдникъ* прибылъ вчера изъ Травемюнде, въ 82 часа, съ 39-ю пассажирами, въ числѣ которыхъ находится Графъ *Шиммельпеннинкъ*, назначенный Чрезвычайнымъ Посланникомъ и Полномочнымъ Министромъ Е. В. Короля Нидерландскаго при Россійскомъ Дворѣ. (*С. П.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 18-го Августа.

Е. И. Высоч. Эрцгерцогъ *Іоаннъ* и Турецкій Посланникъ *Фети-Ахметъ*-Паша, отправляются завтра въ Вознесенскъ. Послѣднему Князь *Меттернихъ* давалъ сегодня обѣдъ. Оставляетъ также Вѣну Князь Карлъ *Лихтенштейнъ*, отправляясь чрезъ Ишль и Роттердамъ въ Лондонъ. На возвратномъ пути Князь заѣдетъ въ Парижъ.

— Прибылъ сюда бывшій Трансильванскій Губернаторъ Эрцгерцогъ Фердинандъ *Эстскій* изъ Германштадта и тотчасъ имѣлъ совѣщаніе съ Княземъ *Меттернихомъ*, на счетъ Трансильванскаго Сейма.

— Здѣсь получено извѣстіе изъ Клагенфурта, о прибытіи туда 14-го ч. с. м. Ихъ Велич. Короля и Королевы Саксонскихъ, въ вожделенномъ здравіи. На другой день ИИ. ВВ. отправились въ дальнѣйшій путь чрезъ Фризахъ. (*G. C.*)

Франція.

Парижъ, 18 го Августа.

Возвращеніе Г-на *Тьера* изъ Италіи, служитъ поводомъ къ тому, что слухъ о вступленіи его въ Кабинетъ, все болѣе и болѣе дѣлается правдоподобнымъ.

— Вчерашній номеръ журнала *l'Europe* задержанъ по причинѣ напечатанной въ немъ статьи подъ загл.: „*Положеніе Франціи въ отношеніи къ другимъ Европейскимъ Державамъ.*"

— По донесеніямъ изъ Сициліи сообщеннымъ въ *Журналѣ Преній*, мятежъ распространился по всему острову, такъ что Правительство имѣло только связи съ однимъ Палермо. Во внутрь острова не хотѣли отправлять войска по той причинѣ, что говорили тамъ о коренномъ уложеніи и объ отдѣленіи отъ Неаполя. Министры отправили нѣсколько курьеровъ въ Римъ, гдѣ производятся дипломатическія совѣщанія подъ начальствомъ Австрійскаго Посланника.

— Король наименовалъ Г-на *Мейербера* кавалера ордена Почетнаго Легіона, офицеромъ тогожъ ордена.

— Герцогиня *Орлеанская* препроводила въ подарокъ Г-ну *Калькбреннеру*, славному фортепіанисту и композитору, прекрасный столовой приборъ изъ фарфора Севрескаго завода, при чемъ съ обыкновеннымъ добродушіемъ изволила сказать: „что она потому избрала сей подарокъ, чтобы наставнику онъ ежедневно приводилъ на память его ученицу."

— Объявленъ войску приказъ Военнаго Министра, которымъ разрѣшено солдатамъ заниматься работою при постройкѣ желѣзной дороги изъ Парижа въ Версаль.

— Генералъ *Кордова* 12-го ч. прибылъ въ Бордо.

— *Journal du Commerce* именуетъ нѣсколько французскихъ общинъ, принявшихъ Евангелическое исповѣданіе, по чему очень жалуются легитимистскіе журналы, приписывая Правительству расположеніе къ протестантской вѣрѣ, для распространенія коей Г. *Гизо* будто составилъ обширную систему пропаганды, чтобы оную водворить во всей Франціи. Прочіе журналы приписываютъ эту очень важную и предвѣщающую большія слѣдствія перемѣну, новокрещеннымъ, отправляемымъ библейскими обществами изъ Англіи и Женевы.

20-го Августа.

Третьяго дня во время проѣзда Короля изъ Тюльера въ Ст. Клу въ 5 часовъ по полудни, какой-то пристойно одѣтый господинъ, уронилъ пистолетъ изъ подъ сертука. Находящіеся вблизи полицейскіе агенты, задержали его тотчасъ и отвели въ Префектуру полиціи. Этотъ человѣкъ средственнаго роста имѣющій около 28 лѣтъ.

— Въ одной изъ газетъ содержится: „Неожиданное и поспѣшное возвращеніе Короля изъ замка Э, приписываютъ другимъ причинамъ, а не желанію присутствовать при раздачѣ наградъ въ Сорбоннѣ. Ко-

jącey kopalnie węgla kamiennego, ze zlecenia A. N. Demidowa, pod stérem P. *Leplay*, jednego z naylepszych Francuzkich Inżynierów górniczych. Powszechne życzenia zupełnego powodzenia towarzyszą tym pożytecznym pracom, na które A. N. Demidow poświęca wolne od zatrudnień chwile i znaczne summy; spodziewamy się, że prace te dodadzą nowych sił przemysłowi tey strefy naszey oyczyzny."

— Parochod *Następca* przybył wczora z Trawemünde, w 82 godziny, z 39 passażerami, w liczbie których znayduje się Hrabia *Schimmelpenninck*, przeznaczony na Posła Nadzwyczaynego i Pełnomocnego Ministra Króla Niderlandzkiego przy dworze Rossyyskim. (*P. P.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Austrya.

Wiedeń, dnia 18 Sierpnia.

J. C. W. Arcy-Xiąże *Jan* i Poseł Turecki *Fethy-Ahmed*-Basza, wyjeżdżają jutro do Wozneseńska. Dla tego ostatniego dawał dziś obiad Xiąże *Metternich*. Wyjeżdża także z Wiednia Xiąże Karol *Lichtenstein*, udając się przez Ischl i Rotterdam do Londynu. Z powrótem będzie Xiąże przejeżdżał przez Paryż.

— Przybył tu dotychczasowy Gubernator ziemi Siedmiogrodzkiey, Arcy-Xiąże Ferdynand *d'Este* z Hermanstadtu i miał natychmiast konferencyą z Xięciem *Metternichem*, dotyczącą seymu siedmiogrodzkiego.

— Nadeszła tu właśnie wiadomość, z Klagenfurtu, o przybyciu tamże na d. 14 b. m. NN. Króla i Królowey JJ. Saskich, którzy znaydują się w jak naylepszym stanie zdrowia. Nazajutrz rano wyjechali w dalszą drogę przez Friesach. (*G. C.*)

Francya.

Paryż, dnia 18 Sierpnia.

Powrót Pana *Thiers* ze Włoch, stał się powodem, że pogłoska o jego weyściu do Gabinetu, coraz więcey prawdopodobieństwa przybiera.

— Wczorayszy numer dziennika *l'Europe*, został skonfiskowany na poczcie i po kantorach, z przyczyny umieszczonego w nim artykułu, p. t.: „*Położenie Francyi względem innych Mocarstw Europy.*"

— Podług doniesień z Sycylii udzielonych w *Journal des Débats*, powstanie rozszerzyło się po całey wyspie, tak, iż Rząd miał tylko z samą Palermą związki. Wgłąb wyspy nie chciano posłać woyska dla tey przyczyny, że tam mówiono o ustawie zasadniczey i odłączeniu się od Neapolu. Ministrowie wysłali licznych gońców do Rzymu, gdzie rozpoczęto dyplomatyczne konferencye pod przewodnictwem Posła Austryackiego.

— Król mianował Pana *Meyerbeer*, Kawalera orderu legii honorowey, oficerem tegoż orderu.

— Xiężna *Orleans* przesłała w podarunku Panu *Kalkbrenner*, sławnemu fortepianiście i kompozytorowi, piękny servis śniadaniowy z porcelany fabryki w Sevres, przy czém raczyła ze zwykłą sobie dobrocią powiedzieć: „że wybrała ten podarunek dla tego, aby mistrzowi przypominał codziennie jego uczennicę."

— Ogłoszono woysku rozkaz dzienny Ministra woyny, który pozwala żołnierzom trudnić się robotą przy budowie kolei żelazney z Paryża do Versailles.

— Jenerał *Cordova*, przybył dnia 12 do miasta Bordeaux.

— *Journal du Commerce* wymienia rozmaite gminy francuzkie, które przeszły na wiarę ewangelicko-reformowaną, z powodu czego utyskują mocno dzienniki legitymistyczne, przypisując Rządowi przychylność do protestantyzmu, dla rozszerzenia którego Pan *Guizot* miał utworzyć rozciągły system propagandy, aby go w całey upowszechnić Francyi. Inne dzienniki przypisują tę nader ważną i wielkie skutki zapowiadającą zmianę, prozelitom, wysyłanym przez towarzystwa bibliyne, z Anglii i Genewy.

Dnia 20.

Gdy zawczora o godzinie 5 z południa, wyjeżdżał Król z Tuilleryów dla udania się do St. Cloud, jakiemuś porządnie ubranemu jegomości, wypadł pistolet zpod surduta. Znaydujący się w blizkości ajenci policyyni, aresztowali go natychmiast i odprowadzili do prefektury policyi. Jestto człowiek miernego wzrostu, mogący mieć lat 28.

— Jedna z gazet powiada: „Niespodziany i śpieszny powrót Króla z zamku Eu, przypisują innym powodom, nie życzeniu znaydowania się na rozdaniu nagród w Sorbonie, Król wiedział niezawodnie już na dni kil-

роль безъ сомнѣнія зналъ уже за нѣсколько дней, что его сыновьямъ принадлежитъ награда; по сему видно, что изъ Испаніи важныя получены извѣстія и производящіася частыя переписки съ Англіею, сдѣлали необходимымъ присутствіе Короля въ столицѣ.“

— Адъютантъ *Мартинель*, которому академія признала награду добродѣтели въ 8,000 фр., употребилъ эту сумму на искупленіе въ своемъ полку солдата, который былъ подпорою многочисленнаго бѣднаго семейства, неимѣющаго средствъ, чтобы замѣстить его другимъ.

— *Gazette de France* сообщаетъ: „По донесеніямъ изъ Барселлоны отъ 11-го ч., Англичане насильно вошли въ тамошній портъ для пособія Христиносамъ. Адмиралъ Робертъ *Стопфордъ* имѣетъ подъ начальствомъ не большую эскадру, но также приметъ команду и надъ остаткомъ морской силы отправленой изъ Англіи въ Средиземное море. Между Карлистами, которыми командуетъ *Тристани* и 300 Англичанами, дошло уже до столкновенія.

21-го Августа.

Судя по множеству курьеровъ, разѣзжающихъ безпрестанно съ нѣкотораго времени между Парижемъ и Лондономъ, нельзя сомнѣваться, что производятся важныя дѣла между Англійскимъ и Французскимъ Кабинетомъ. Лордъ *Гренвиль* часто совѣщевается съ Президентомъ Совѣта Министровъ и вообще полагаютъ, что особенно идетъ дѣло на счетъ Португаліи.

— Генерала *Бюжо* ежедневно ожидаютъ въ Парижѣ. Нѣсколько дней живетъ здѣсь Г. *О'Коннель* сынъ извѣстнаго Даніила *О'Коннеля.*

— Правительство получило сегодня слѣдующія телеграфическія депеши: „*Нарбонна, 20 Августа въ 5 час. утра.* 14-го ч. въ Валенціи было извѣстно, что *Донъ-Карлосъ* прибылъ въ Аламбру и двинется къ Мадриту. *Ораа* занялъ Рубіелосъ де Мера и Теруэль, но не могъ воспрепятствовать, чтобы Генералы *Сансъ* и *Таллада* не присоединились къ *Донъ-Карлосу* съ большимъ транспортомъ проводимымъ ими. Въ Барселлонѣ 17 ч. сомнѣвались на счетъ движеній Генерала Барона *Меерь*, который далъ дозволеніе учредить центральную юнту. Призваніе въ службу всѣхъ холостыхъ и вдовцовъ отъ 18 до 40 лѣтъ, отложено.“ — „*Байонна 20 Августа.* Войско Генерала *Эспартеро* имѣющее отъ 9 до 10 т. чел., 13 ч. вступило въ Мадритъ. Карлисты отступили въ Сеговію, куда пойдетъ противу нихъ главный вождь. Мадритъ наслаждается спокойствіемъ. На счетъ *Донъ-Карлоса* нѣтъ ничего новаго.“

— Сегодня утромъ распространилось извѣстіе, что Правительство получило телеграфическую депешу изъ Бордо, о соединеніи корпуса *Донъ-Карлоса* съ дивизіями Генераловъ *Герге* и *Царіатегви.* (*G. C.*)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 22-го Августа.

Вчера Греческій Посланникъ Г. *Трикупи*, поднесъ Королевѣ свою вѣрющую грамоту.— Вдовствующая Королева такъ выздоровѣла, что думаетъ предпринять поѣздку на островъ Уайтъ.

— Сегоднишняя придворная газета увѣдомляетъ, что во вчерашнемъ тайномъ собраніи Совѣта, опредѣлена дальнѣйшая острочка Парламента отъ 11 Сентября до 2 Октября.

— *Morning Herald* отъ своего корреспондента въ Константинополѣ получилъ увѣдомленіе, о постановленіи, по которому Греческіе матросы могутъ служить въ Турецкомъ флотѣ и ожидаютъ, что на будущее время и Армяне будутъ служить въ Турецкой арміи. (*A.P.S.Z*)

— Безпорядки при выборахъ въ Ирландіи касательно ярости и упрямства, далеко превосходятъ всѣ смятенія происходившія въ Англіи и Шотландіи. Въ Армагѣ, Оранжисты получивъ верхъ на мѣстѣ выборовъ, бросились на домы католиковъ, стрѣлявшихъ по нимъ изъ оконъ, и нѣсколько изъ нихъ разрушили. Въ Типперари одинъ протестантскій Пасторъ, выстрѣлилъ изъ окна въ католическаго духовнаго и сильно его ранилъ.

— Нѣкто Г. *Клифтонъ*, Архитекторъ, изобрѣлъ аэростатъ съ механическимъ приборомъ, который доставляетъ ему возможность пролетать отъ 50 — 60 Англ. миль въ часъ, и предоставилъ это изобрѣтеніе правительству, чтобы применить его къ военнымъ потребностямъ. (*T. P.*)

Италія.

Неаполь, 5-го Августа.

Вчера вечеромъ за часъ до захожденія солнца, мы замѣтили здѣсь рѣдкое явленіе сѣвернаго сіянія, отличавшагося яснымъ своимъ цвѣтомъ. Сначала небо по направленію къ сѣверу было кроваго цвѣта,

ka pierwey, że synom jego należy nagroda; widać więc, że ważne, z Hiszpanii otrzymane, wiadomości i zachodzące częste korrespondencye z Anglią, uczyniły potrzebną obecność Króla w stolicy.“

— Adjutant *Martinel*, któremu przyznała akademia nagrodę cnoty, wynoszącą 8000 fr., użył tey summy na wykupienie w półku swoim żołnierza, który był podporą liczney ubogiey rodziny, niemającey funduszu, aby dadź za niego zastępcę.

— *Gazette de France* pisze:— „Podług doniesień z Barcelony daty 11, Anglicy wpłynęli przemocą do tamteyszego portu dla wspierania Krystynistów. Admirał Robert *Stopford* znayduje się na czele małey eskadry, ale otrzyma także dowództwo i nad resztą potęgi morskiey wysłaney z Anglii na Srzódziemne morze. Między Karolistami, któremi dowodzi Trystany, a 300 Anglikami, przyszło już do spotkania.

Dnia 21.

Sądząc z mnogości gońców, którzy od niejakiego czasu jeżdżą nieustannie pomiędzy Paryżem a Londynem, nie można wątpić, że ważne sprawy załatwiają się między Angielskim a Francuzkim Gabinetem. Lord *Granville* miewa częste narady z Prezesem Rady Ministrów i powszechném jest mniemaniem, że idzie szczególniey o Portugalią.

— Jenerał *Bugeaud*, spodziewany codziennie w Paryżu.— Od kilku dni, bawi tu Pan John *O'Connell*, syn znanego Daniela *O'Connell.*

— Następujące depesze telegraficzne, dzisia Rząd otrzymał.— 1) „*Z Narbonny, 20 Sierpnia, o godz. 5 rano.* Dnia 14 wiedziano w Walencyi, że *Don Karlos* przybył do Alambra i posuwa się ku Madrytowi. *Oraa* zajął Rubielos de Mora i Teruel, ale nie mógł przeszkodzić, iżby Jenerałowie *Sans* i *Tallada*, nie przyłączyli się do *Don Karlosa* z wielkim transportem, który prowadzili. W Barcelonie panowała d. 17 niepewność względem poruszeń Jenerała Barona *de Meer*, który wydał pozwolenie, aby utworzono juntę centralną. Powołanie do broni wszystkich bezżennych i wdowców w wieku od lat 18 do 40, zostało odłożone.“— 2) *Bajonna, 20 Sierpnia.* Woysko Jenerała *Espartero*, liczące 9 do 10-ciu tysięcy, weszło dnia 13 do Madrytu. Karoliści cofnęli się do Segowii, dokąd wyruszy przeciwko tymże wódz naczelny. Madryt używa spokoyności. O *Don Karlosie* nie masz nic nowego.“

— Rozeszła się dziś rano wiadomość, że Rząd otrzymał depeszę telegraficzną z Bordeaux, o połączeniu się korpusu *Don Karlosa* z dywizyami Jenerałów *Guergué* i *Zariateguy.* (*G. C.*)

Brytania Wielka i Irlandya.

Londyn, dnia 22-go Sierpnia.

Wczora Poseł Grecki P. *Trikupi* wręczył Królowey nowe swe listy wierzytelne.— Królowa, wdowa, tak dalece wyzdrowiała, że zamyśla przedsięwziąć podróż do wyspy Wight.

— Dzisieysza gazeta dworu donosi, że na wczorayszém zgromadzeniu Rady tayney, postanowiono dalsze odroczenie Parlamentu od 11 Września do 2 Października.

— *Morning Herald* od swojego korrespondenta w Konstantynopolu otrzymał uwiadomienie, że postanowiono teraz, iż Greccy maytkowie służyć mogą na Tureckiey flocie, i spodziewają się, że na przyszłość i Ormianie służyć będą w woysku Tureckiém. (*A.P.S.Z.*)

— Rozruchy na wyborach w Irlandyi daleko przewyższają, w grubey wściekłości i zawziętości, zamieszania, jakie miewały mieysce w Anglii i Szkocyi. W Armagh, oranżyści, otrzymawszy górę na placu wyborów, rzucili się na domy katolików, którzy strzelali do nich z okien, i kilka domow do szczętu zburzyli. W Tipperary jeden pastor protestancki strzelił z okna do duchownego katolickiego i mocno go ranił.

— Niejaki P. *Clifton*, architekt, wynalazł balon z mechanizmem, który daje mu jakoby możność przelatywania po 50—60 mil ang. na godzinę, i ofiarował wynalazek ten Rządowi, ażeby mógł bydź zastosowanym do potrzeb wojennych. (*T. P.*)

Włochy.

Neapol, 5 Sierpnia.

Wczora wieczorem w półgodziny po zachodzie słońca, mieliśmy tu rzadkie widowisko Zorzy Północney, odznaczającey się świetnością kolorów. Z początku niebo w kierunku ku północy było krwisto-czerwo-

наполнено огненными лучами, доходившими до Цента; небо все болѣе и болѣе яснѣло и напослѣдокъ приняло совершенно желтолимонный цвѣтъ. Черезъ полчаса, великолѣпный сей видъ изчезъ и звѣзды опять появились въ полномъ своемъ сіяніи.

— Третьяго дня ночью между Неаполитанскими полками стоящими здѣсь и въ окрестностяхъ, открытъ заговоръ противу Правительства, послѣ чего произведены многіе аресты и задержанные почти всѣ Сицилiанцы; въ ту же ночь всѣмъ Швейцарскимъ полкамъ изданъ приказъ, быть въ готовности. Безсомнѣнія строгость законовъ прекратитъ вскорѣ эти преступные планы. — Холера хотя медленно, уменьшается; ежедневно бываетъ еще отъ 20 до 30 смертныхъ случаевъ; нѣсколько дней здѣсь очень жарко, однако въ сравненіи съ тѣмъ ночи довольно холодны. Недостаетъ только нашему городу 10,000 иностранцевъ, чтобы опять дать деньгамъ какой либо оборотъ, ибо бѣдствіе чрезмѣрно. Еслибъ Италіанскія Правительства хотя разъ хотѣли отступить отъ взаимныхъ запретительныхъ системъ, ибо опыты явно уже показали, что они безполезны а при томъ жители разоряются и пускаются въ преступленія.

8-го Августа.

По телеграфическому извѣстію вчерашняго числа отъ Интенданта Валь ди Катина, тамъ уже опять все приведено въ совершенный порядокъ, и вездѣ слышно было восклицаніе: *„Да здравствуетъ Король!“* Во всей прочей Сициліи вездѣ слышна благодарность Королю, за мудрое и отеческое попеченіе въ этихъ печальныхъ происшествіяхъ. По извѣстіямъ изъ Палермо, смертность тамъ не больше 10 до 12 чел. въ день; подобно тому и здѣсь.

— По письмамъ изъ Ст. Ремо отъ 4 Августа, холера на Генуезскомъ берегу свирѣпствуетъ ужаснѣе, нежели язва. Зло столь велико, что полиція для избѣжанія преувеличеній, запретила говорить о томъ. При первомъ своемъ вторженіи, зараза пощадила сей округъ. Папское Правительство распространило мѣры здоровья на все что приходитъ изъ Южной Франціи. Путешественники оттуда подвергаются двухъ-недѣльному а товары трехнедѣльному карантину.

— Холера появившаяся во многихъ мѣстахъ Сардинскаго Королевства, будто причиною, что лагерь который долженъ былъ собраться при Туринѣ, оставленъ. Кажется въ Туринѣ очень неохотно принимаютъ то, что Принцъ Людвикъ *Бонапарте* имѣетъ намѣреніе опять обратиться въ Швейцарію. Должно полагать, что Сардинскій кабинетъ сдѣлаетъ представленіе Форорту противу принятія сего Принца въ Швейцарію, что очень бы понравилось Французскому Правительству, которое хочетъ поступить подобнымъ образомъ. Вѣроятно Туринскій кабинетъ снесся по сему дѣлу съ Парижскимъ. О взятіи корабля нагруженнаго оружіемъ, подъ Сардинскимъ флагомъ на Испанскихъ берегахъ, о чемъ говорятъ Французскіе журналы, въ Туринѣ ничего не знаютъ. Нельзя противорѣчить этому извѣстію, но утвердительно можно сказать, что Сардинское Правительство въ послѣднее время никакого прямаго не принимало участія, въ какомъ либо пособіи *Донъ-Карлосу.*

(*A.P.S.Z.*)

Испанія.

Мадритъ, 12-го Августа.

Замѣчено, что при конницѣ Генерала *Эспартеро*, вступившей въ Мадритъ, находились остатки иностраннаго Французскаго легіона. Въ тоже время утверждали, что непріятель обратился къ Авилѣ, а дѣйствіе противу столицы потому только предпринялъ, чтобы дать время пѣхотѣ удалиться съ добычею изъ Сеговіи. Сей городъ подвергнутъ былъ грабежу въ теченіе двухъ часовъ, при чемъ даже не сберегли Каѳедральной церкви. Нѣсколько извѣстныхъ либералистовъ кажется разстрѣлены. Карлисты отобрали всѣ запасы тамошнихъ суконныхъ заводовъ.

— Въ городахъ занятыхъ теперь войскомъ Королевы въ Бискайскихъ провинціяхъ, а именно въ Гернани, Ирунѣ и Фуэнтарабіи, составлена уже національная гвардія на подобіе другихъ Испанскихъ городовъ.

— Исчислено (въ сочин. Г-на Стевенса) что сначала нынѣшней войны, убито 70,000 чел. въ Бискайскихъ провинціяхъ. Въ Карлистскихъ рядахъ какъ извѣстно очень уменьшенныхъ, рѣдко можно найти человѣка, который бы имѣлъ 40 лѣтъ; они составлены изъ однихъ молодыхъ людей отъ 17 до 25 лѣтъ.

13-го Августа.

Придворная газета напечатала сегодня постановленіе, которымъ уполномочено Правительство, тотчасъ собрать половину военной подати.

— Генералъ *Квирога* объявилъ приказъ по національной гвардіи, увѣдомляя объ отступленіи непріятеля, благодаря при томъ за исправность, съ какою

ne i przerźnięte promieniami ognistemi, które aż do Zenitu sięgały; niebo stawało się coraz jaśnieyszém i dopiero nakoniec przeszło w zupełnie cytrynowo-żółty kolor. Po upływie dobrey półgodziny, wspaniały ten widok zniknął, a gwiazdy znowu wystąpiły w zupełnym swym blasku.

— Zawczorayszey nocy między stojącemi tu i w okolicach półkami Neapolitańskiemi odkryto spisek przeciwko Rządowi: po czém aresztowano wiele osób, samych prawie Sycyliyczyków; teyże nocy wydany został rozkaz do wszystkich półków Szwaycarskich, ażeby były w gotowości. Zapewna surowość praw wkrótce położy koniec tym zbrodniczym zamachom. — Cholera chociaż powolnie, ale zmnieysza się; codziennie jeszcze zdarza się od 20 do 30 przypadków śmierci; od dni kilku wielki tu upał, jednak w porównaniu do tego, nocy bardzo są chłodne. Miastu naszemu brakuje tylko 10,000 cudzoziemców, ażeby znowu ożywić obrót pieniężny, gdyż nędza jest bez granic. Gdyby tylko Rządy Włoskie raz chciały odstąpić od wzajemnych zakazowych systematów; doświadczenie bowiem jawnie pokazało, że one są bezpożyteczne, a przy tém rujnują mieszkańców i prowadzą do zbrodni.

Dnia 8.

Podług wiadomości telegraficzney dnia wczorayszego od Intendenta Val di Catina, tam już wszystko znowu przywrócono do nayzupełnieyszego porządku i wszędzie słyszano okrzyki: *„Niech żyje Król!“* W całey zresztą Sycylii objawia się jednostayny tylko głos wdzięczności za mądrą i oycowską pieczołowitość naszego ukochanego Króla, podczas tych smutnych wypadków. — Podług doniesień z Palermy, liczbę umarłych podają w przeciągu dnia na 10 do 12 osób, co i tu jest podobnież.

— Listy z St. Remo pod d. 4 Sierpnia donoszą, że cholera na wybrzeżu Genueńskiém grassuje srożey, aniżeli zaraza. Zło tak jest wielkie, iż policya dla zapobieżenia przesadzeniom, zabroniła mówić o tém. Przy pierwszém swém wtargnieniu, zaraza oszczędziła ten obwód. Rząd Papiezki na wszystko, co przybywa z Francyi Południowey, rozciągnął swe środki zdrowia. Podróżni ztamtąd odbywają dwótygodniową, a towary trzytygodniową kwarantannę.

— Cholera, która się pokazała na wielu punktach w Sardyńskiém, ma bydź przyczyną, że oboz, który miał się zgromadzić pod Turynem, został zaniechany. W Turynie zdają się niechętnie patrzeć na to, że Xiąże Ludwik *Buonaparte* ma zamiar znowu udać się do Szwaycaryi. Można się domyślać, że gabinet Sardyński uczyni reklamacyą do Kantonu Prezydującego przeciwko przyjęciu tego Xięcia w Szwaycaryi, coby bardzo posłużyło Rządowi Francuzkiemu, który i sam podobny krok chce uczynić. Zapewna gabinet Turyński porozumiał się z Paryzkim w tey rzeczy. O wzięciu okrętu naładowanego bronią pod banderą Sardyńską na brzegach Hiszpańskich, o którym donoszą dzienniki Francuzkie, w Turynie nic nie wiedzą. Nie można zaprzeczyć tey wiadomości, lecz to pewna, że Rząd Sardyński w ostatnich czasach nie miał żadnego prostego udziału w jakieykolwiek dla *Don Karlosa* pomocy. (*A.P.S.Z.*)

Hiszpania.

Madryt, dnia 12 Sierpnia.

Uważano, że przy jeździe Jenerała *Espartero*, która do Madrytu wkroczyła, znaydowały się szczątki zagraniczney legii francuzkiey. O tymże samym czasie zapewniano, że nieprzyjaciel obrócił się ku Avila, a demonstracyą przeciwko stolicy dla tego tylko przedsięwziął, ażeby dadź czas swojey piechocie do oddalenia się ze zdobyczą z Segowii. Rzeczone miasto, wystawione na rabunek przez dwie godziny, w czém nieoszczędzono nawet kościoła katedralnego. Kilku znakomitych liberalistów, podobno rozstrzelano. Karoliści zabrali wszystkie zapasy tamteyszych fabryk sukiennych.

— Po miastach, zajętych teraz przez woysko Królowey w prowincyach Biskayskich, a mianowicie w Hernani, Irun i Fuentarabia, utworzono już gwardyą narodową na wzór innych prowincyy hiszpańskich.

— Wyrachowano (w dziele Pana *Stevens*), że od początku teraźnieyszey woyny, poległo 70,000 ludzi w prowincyach Biskayskich. W szeregach Karolistów, jak wiadomo, niezmiernie przerzedzonych, rzadko teraz można znaleźć człowieka, któryby miał lat 40; złożone są z samey młodzieży od lat 17 do 25 nay więcey.

Dnia 13-go.

Gazeta dworska umieściła dziś prawo, którém upoważniony jest Rząd wybrać natychmiast połowę kontrybucyi wojenney.

— Jenerał *Quiroga* ogłosił rozkaz dzienny do gwardyi narodowey, donosząc o cofnięciu się nieprzyjacie-

національная гвардія предложила свои услуги Правительству.

— Журналъ *Porvenir* увѣдомляетъ: „Изъ рапорта Генерала *Виго* явствуетъ, что непріятель отступаетъ къ долинѣ Лазога. Потеря его вчерашняго числа была значительна. Пальба нашей артиллеріи была такъ направлена, что тотчасъ опередила одну пушку изъ отобранныхъ непріятелемъ въ Сетовіи. Двѣ гранаты брошенныя въ непріятельскую конницу разсѣяли ее и причинили большой вредъ. — Такъ какъ здѣшняя національная гвардія непремѣнно хотѣла участвовать въ дѣйствіи Генерала *Виго*, потому семи ротамъ стрѣлковъ дано повелѣніе выступить, но когда сопротивились сему другіе роты, то назначенъ весь баталіонъ. Жребій палъ на пятой баталіонъ, между тѣмъ когда собирались въ походъ, получено извѣстіе, что уже онъ не нуженъ. (*G. C.*)

Турція.

Константинополь, 26-го Іюля.

Іюля 18 го ч. издано здѣсь слѣдующее новое Султанское распоряженіе: „Какъ ни утверждается въ намѣреніи Е. С. В., милостивый нашъ Государь, въ слѣдствіе кротости и благорасположенія къ своему народу, упрочить на всегда спокойствіе и благополучіе своихъ подданыхъ, и дозволить всѣмъ, особенно жителямъ столицы, всѣ приличныя увеселенія, какими можно пользоваться въ прекрасное время года на публичныхъ прогулкахъ — однако Е. С. В. изволилъ замѣтить, что теперь женщины, начали очень долго оставаться на публичныхъ мѣстахъ, возвращаясь домой уже во время вечерней молитвы и даже позже; что въ этихъ мѣстахъ онѣ прогуливаются и садятся между мужчинами, и что наконецъ имѣютъ своими прислужниками такъ названныхъ Гаремъ-Арабаджи, (извощикъ Гарема), осмѣливающихся носить платье неприличное раясамъ. Такъ какъ эти дѣла неменѣе противны волѣ Султана какъ и образу мыслей всѣхъ музульманъ, по сему необходимо, чтобы напредь всѣ означенныя злоупотребленія были уничтожены;— чтобы женщины при прогулкахъ немѣшались съ мущинами; чтобы возвращались домой непозже какъ за полтора часа до захожденія солнца,— и чтобы наконецъ содержаль на службѣ, только честныхъ людей, а не такихъ арабаджисовъ, которые одѣваются несвойственно раясамъ. — Далѣе замѣчено, что старинныя правила касательно людей находящихся въ необходимыхъ сношеніяхъ съ женщинами, по предмету своей торговли или ремесла, совершенно пренебрежены; что особенноювелиры и портные, торгующіе сукномъ и аптекари, своихъ сыновей или другихъ молодыхъ людей оставляютъ въ лавкахъ какъ мальчиковъ, которые свободно могутъ видаться съ женщинами;— что значительное ихъ число по зади своихъ лавокъ имѣютъ еще складочныя мѣста или собственныя жилища, куда заходятъ женщины; и наконецъ, что онѣ даже смѣютъ ходить въ кофейныя, въ Перѣ и Галатѣ, и тамъ ѣсть мороженое. — Посему для приведенія этого въ надлежащее устройство, и такъ какъ издавна существуютъ предписанія, чтобы находящіеся въ связи съ женщинами по своей торговлѣ, были почтенными и особенно честными — необходимо, чтобы таковые купцы всѣхъ молодыхъ людей, какогобы то они нибыли народа: Армяне, Греки, Католики, или Евреи, удалили изъ своихъ лавокъ, и чтобы въ случаѣ нужды въ помощникѣ по лавкѣ, употребляли для сего людей честныхъ и пожилыхъ;— чтобы женщины незаходили во внутреннія ихъ складочныя мѣста и жилища, но чтобы только разговаривали съ ними изъ-внѣ; — чтобы не входили въ аптеки, но чрезъ двѣри подавалибы рецепты и получали медикаменты,— и чтобы наконецъ ни одна женщина несмѣла напредь заходить въ кофейныя." (*T. P.*)

Разныя извѣстія.

Жур. *der Deutsche Courrier* увѣдомляетъ изъ Геильбрунна, что въ Леренштеинсфельдѣ принадлежащемъ къ Венисбергскому амту, на похоронахъ жены Раввина *Гринневальдъ*, находился также христіанскій духовный Пробстъ *Штокматеръ*, кторый на Еврейскомъ кладбищѣ произнесъ погребальную рѣчь въ честь усопшей. Это былъ прекрасный примѣръ тронувшій всѣхъ присутствовавшихъ, примѣръ, могущій водворить благосклонность и духъ любви между приверженцами разныхъ исповѣданій, а вмѣстѣ убѣждающій, что напослѣдокъ все болѣе исчезаютъ взаимныя негодованія между людьми созданными для взаимной любви. (*G. C.*)

Опечатка. Въ N. 67 Лит. Вѣст. на страницѣ заглавной строка 28: вмѣсто Іюля читать *Іюня.*

la, dziękując oraz za gotowość, z jaką gwardya narodowa usługi swoje Rządowi ofiarowała.

— Dziennik *Porvenir* donosi: „Z rapportu Jenerała *Vigo* pokazuje się, że nieprzyjaciel cofa się ku dolinie Lozoga. Strata jego w dniu wczorayszym była dość znaczna. Strzały naszey artylleryi były tak dobrze skierowane, że zdemontowała niebawnie jednę armatę z zabranych przez nieprzyjaciela w Segowii. Dwa granaty rzucone pomiędzy jazdę nieprzyjacielską, rozpierzchły ją i zrządziły szkodę niemałą.— Ponieważ tuteysza gwardya narodowa, chciała koniecznie mieć udział w działaniach Jenerała *Vigo*, dano więc rozkaz siedmiu kompaniom strzelców do wyruszenia; ale gdy przeciwko temu inne kompanie protestowały, wyznaczono więc cały batalion. Los wypadł na batalion piąty, tymczasem w chwili, gdy się zabierano do pochodu, nadeszła wiadomość, że już potrzebny nie jest.“ (*G. C.*)

Turcya.

Konstantynopol, d. 26 Lipca.

18 Lipca wydane tu zostało nowe rozporządzenie Sułtana Jmci, treści następującey: „Jakkolwiek J. S. M., Pan nasz miłościwy, skutkiem wrodzoney łaskawości i dobrych ku ludowi swojemu chęci, trwa w zamiarże ustalenia nazawsze spokoyności i szczęścia swoich poddanych, i dozwolenia wszystkim, szczególniey zaś mieszkańcom stolicy, wszelkich uczciwych zabaw i rozrywek, jakie w piękney porze roku na przechadzkach publicznych mieć można — przecież, J. S. M. raczył zauważyć, iż teraz kobiety zaczęły na mieyscach publiczny h bawić nazbyt długo, wracając do domu dopiero o czasie modlitwy wieczorney, a nawet i późniey; że na tych mieyscach, przechadzają się one i siedzą pomiędzy mężczyznami, i że nakoniec utrzymują w służbie swojey tak nazwanych Harem-Arabadżi (woźnica haremu), ośmielających się nosić ubiory rajasom nieprzyzwoite. Gdy więc te rzeczy niemniey przeciwne są woli Sułtana Jmci, jak i sposobowi myślenia wszystkich muzułmanów, dla tego konieczną jest, ażeby na przyszłość wszystkie wspomnione wielkie nadużycia były poskromione;— ażeby kobiety, na przechadzkach, nie mieszały się z mężczyznami; ażeby wracały do domów naypóźniey o półtory godziny przed zachodem słońca,— i ażeby nakoniec miały w służbie swojey tylko ludzi uczciwych, nie zaś takich arabadżi-ów, co ubierają się w sposób rajasom nie właściwy.— Daley, zauważano, iż dawne przepisy, tyczące się ludzi zostających w niezbędnych stosunkach z kobietami, z natury swojego handlu lub rzemiosła, zupełnie są zapominane; że szczególniey jubilerowie i krawcy, handlarze sukien i aptekarze, synów swoich lub innych młodych ludzi, zostawują w sklepach jako kupczyków, którzy z kobietami swobodnie widywać się mogą;— że nayw większa ich liczba, w tylney części swoich sklepów, mają jeszcze składy lub własne mieszkania, do których także niewiasty zachodzą; — i nakoniec, że kobiety ośmielają się nawet wchodzić do kawiarni publicznych, w Pera i Galata, i tam jeść lody.— Owoż, dla przyprowadzenia tego wszystkiego do należytego porządku, i gdy z dawna istnieją przepisy, ażeby ludzie z natury handlu swojego w stosunkach z kobietami zostający, byli ludźmi poważnymi i szczególniey uczciwymi — konieczną jest, ażeby ci kupcy, wszystkich wspomnionych młodych ludzi, jakiegokolwiek są narodu: ormianie, grecy, katolicy lub żydzi, ze sklepów swoich odprawili i oddalili, i ażeby, w przypadku, jeśli w sklepie potrzebują pomocnika, używali do tego ludzi uczciwych i podeszłego wieku; — ażeby kobiety nie zachodziły do wewnętrznych ich składów i mieszkań, ale tylko rozmawiały z nimi przezedrzwi;— ażeby nie wchodziły do aptek, lecz podobnież, tylko przezedrzwi podawały receptę i odbierały lekarstwo;— i ażeby nakoniec żadna kobieta nie ważyła się odtąd zachodzić do kawiarni.“ (*T. P.*)

Rozmaite Wiadomości.

Dziennik *Der deutsche Courrier*, donosi z Heilbrunn, że w Lehrensteinsfeld, należącém do amtu Weinsberg, na pogrzebie żony Rabina *Grünnewald*, znaydował się także duchowny chrześciański, Proboszcz *Stockmater*, który na Izraelickim cmentarzu miał mowę pogrzebową, aby uczcić pamięć nieboszczki. Zaiste byłto piękny przykład, który rozrzewnił silnie wszystkich obecnych, przykład zdolny rozkrzewiać przychylność i ducha miłości pomiędzy wyznawcami wszelkich religiy, a zarazem przekonywający, że znikają nareszcie coraz mocniey wzajemne niechęci pomiędzy ludźmi, do wzajemney miłości stworzonemi. (*G. C.*)

Omyłka. W N. 67 Kur. Lit. na str. pierwszey po wyrazie gąsienice (*Larvae*) doday *Ćmy.* — Na końcu wiersza 23 po wyrazie, dniach, doday *Czerwca.*

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Августа 27 д. 1837 г.— Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. *Левъ Боровскій.*